Wymagania edukacyjne z historii

Klasa pierwsza technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk

Ocenianie ma na celu:

1. *Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
2. *Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
3. *Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
4. *Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
5. *Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1. Znajomość faktografii, dat historycznych i pojęć historycznych
2. Umiejętność korzystania z mapy
3. Umiejętność analizy przekazów źródłowych
4. Stosowanie posiadanej wiedzy do opisu wydarzeń historycznych:
5. wyjaśnianie przebiegu procesu historycznego:
6. Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
7. Uczeń ma obowiązek przystąpić do każdego ważnego sprawdzianu pisemnego

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

<u>Historia jako nauka</u>

Na ocenę dopuszczającą uczeń:
• formułuje definicję historii
• wymienia rodzaje źródeł historycznych

Na ocenę dostateczną uczeń:
• wymienia rodzaje źródeł historycznych i podaje przykłady źródeł każdego rodzaju
• przedstawia periodyzację dziejów

Na ocenę dobrą uczeń:
• wyjaśnia problemy, jakie mogą się pojawić przy podziale dziejów
• wyjaśnia rolę archeologii

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:
• wyjaśnia pojęcie: historiografia

• wymienia nauki pomocnicze historii i przedstawia, czym się zajmują
Na ocenę celującą uczeń:
• wyjaśnia, jakie korzyści i trudności wiążą się z poszukiwaniem informacji z historii w internecie
• na dowolnym przykładzie pokazuje, czego możemy się dowiedzieć ze źródła ikonograficznego

Cywilizacje starożytnej Mezopotamii
Na ocenę dopuszczającą uczeń:
• pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk)
• rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego
Na ocenę dostateczną uczeń:
• wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej
• charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii
Na ocenę dobrą uczeń:
• wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej
• charakteryzuje ustrój państw cywilizacji starożytnej Mezopotamii
• formułuje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego
Na ocenę bardzo dobrą uczeń:
• umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego
• formułuje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego
• wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy
• porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii
• poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, politeizm, ziggurat, pismo klinowe
Na ocenę celujący uczeń :
• wyjaśnia, do czego może być źródłem dziewiętnastowieczna wizja miasta Nimrud zamieszczona w podręczniku
• wymienia inne niż w podręczniku osiągnięcia kultury sumeryjskiej

Starożytny Egipt
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu
• wie, kim był faraon
• wymienia przykładowych bogów egipskich
Na ocenę dostateczny uczeń :
• przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie
• wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo
• charakteryzuje gospodarkę egipską
Na ocenę dobry uczeń :
• charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów
• przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej
• charakteryzuje religię egipską
• przedstawia cechy sztuki egipskiej
• zna atrybuty przykładowych bogów egipskich
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga)

• wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję
• zna symbole władzy faraona i rozpoznaje wizerunki niektórych bogów egipskich
Na ocenę celujący uczeń :
• wyjaśnia pojęcie: monarchia despotyczna
• porównuje monarchów despotycznych Mezopotamii z faraonem (na podstawie samodzielnie zebranych informacji)

Dzieje i religia starożytnego Izraela
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie tereny Palestyny
• wymienia zasady judaizmu
• posługuje się terminami: judaizm, Tora, Arka Przymierza
Na ocenę dostateczny uczeń :
• przedstawia biblijne dzieje Izraela związane z Mojżeszem, Dawidem i Salomonem
• posługuje się terminami: mesjasz, prorok, monoteizm, Talmud
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia biblijne dzieje Izraela związane z postacią Abrahama i niewolą babilońską
• posługuje się terminami: rabin, menora, synagoga, świątynia
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wymienia symbole ważne dla judaizmu i wyjaśnia ich rolę
• wyjaśnia różnicę między świątynią a synagogą
• posługuje się poprawnie terminem: diaspora

Starożytne Indie i Chiny
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia przykładowe osiągnięcia cywilizacji chińskiej
• wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia podział społeczeństwa
• porównuje hinduizm z buddyzmem
Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje cywilizację Indusu
• wyjaśnia, co z kultury i religii starożytnych
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• pokazuje na mapie tereny cywilizacji starożytnych Indii i Chin
• przedstawia podstawowe zasady hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu starożytnych Indii, posługując się terminem kasta
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia sytuację polityczną w starożytnych Chinach
• wyjaśnia związki konfucjanizmu z funkcjonowaniem państwa
• wymienia dorobek piśmienniczy starożytnych Indii

Hellada i jej mieszkańcy
Na ocenę dopuszczający uczeń:

• pokazuje na mapie tereny Półwyspu Bałkańskiego i opisuje jego warunki naturalne
• wymienia niektóre cechy polis
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia cechy polis i wyjaśnia związek między jej powstaniem a warunkami naturalnymi panującymi na Półwyspie Bałkańskim
• wymienia występujące w poleis ustroje
• wymienia niektóre przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej i umiejscawia je w czasie
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej
• pokazuje na mapie obszar skolonizowany przez Greków
• wymienia etapy zakładania kolonii
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• charakteryzuje pozycję arystokracji w polis
• charakteryzuje ustroje poleis greckich
• przedstawia kontakty Greków z Fenicjanami
Na ocenę celujący uczeń:
• wymienia skutki wielkiej kolonizacji greckiej
• dzieli te skutki na skutki dla poszczególnych poleis, dla całego świata greckiego, dla innych ludów, z którymi zetknęli się Helleni ,

<u>Sparta – państwo żołnierzy</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie tereny Sparty (polis i ziemie przez nią podbite)
• wymienia organy władzy w Sparcie
• wymienia grupy społeczne w Sparcie i wskazuje, które z nich miały prawa polityczne
• rozumie termin: spartańskie warunki •
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wymienia przykładowe uprawnienia organów władzy w Sparcie
• charakteryzuje wychowanie spartańskie
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia związki między wychowaniem spartańskim a funkcjonowaniem polis
• charakteryzuje grupy społeczne występujące w Sparcie
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia, jak wychowanie spartańskie wpływało na kulturę Sparty
• przedstawia rolę Likurga w historii Sparty
• uzasadnia, że w Sparcie panował ustrój oligarchiczny.
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia sposób podejmowania decyzji na zgromadzeniu obywateli
• charakteryzuje pozycję obywateli w systemie ustrojowym Sparty
• charakteryzuje rolę geruzji w systemie ustrojowym Sparty

<u>Ateny</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń :
• pokazuje na mapie tereny Aten (polis i Attykę)
• wymienia organy władzy w Atenach w V w. p.n.e.
• wymienia grupy społeczne w Atenach i wskazuje, kto miał prawa polityczne w V w. p.n.e.
Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa

• wyjaśnia, w jaki sposób Perykles zachęcał obywateli Aten do udziału w życiu publicznym
• wymienia najbardziej znane zabytki ateńskie
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia reformy Drakona i Klejstenesa
• charakteryzuje społeczeństwo ateńskie
• ocenia zalety demokracji ateńskiej
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia reformy Solona
• wskazuje związki między rozwojem demokracji i kultury w Atenach
• ocenia wady i zalety demokracji Uczeń:
Na ocenę celujący uczeń:
• charakteryzuje pozycję obywateli w systemie ustrojowym Aten
• porównuje pozycję obywateli w Atenach i Sparcie

Wojny w świecie greckim
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę
• przedstawia przykładowe przyczyny i skutki wojen grecko-perskich
• rozumie termin: falanga.
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje
• opisuje przebieg wojen grecko-perskich
• rozumie termin: hoplita.
Na ocenę dobry uczeń:
• omawia charakter wojen w świecie greckim
• przedstawia skutki wojen grecko-perskich
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej
• wyjaśnia, co pozostało do dnia dzisiejszego z tradycji wojen greckoperskich
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia polityczną i militarną rolę Aten i Sparty w świecie greckim w V–IV w. p.n.e

Aleksander Wielki. Podboje i ślady w kulturze
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie Macedonię i tereny opanowane przez Aleksandra Wielkiego
• wymienia najważniejsze bitwy stoczone przez Aleksandra Wielkiego
• rozumie pojęcie: kultura hellenistyczna
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia działania Filipa II wobec Greków
• wymienia przykładowe działania Aleksandra Wielkiego wobec ludów podbitych
• wyjaśnia pojęcie: monarchia hellenistyczna
Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje reformy Filipa II w Macedonii
• charakteryzuje politykę Aleksandra Wielkiego na podbitych terenach
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• ocenia trwałość działań podejmowanych przez Aleksandra Wielkiego na Wschodzie
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Issos jest uważana za jedną z decydujących bitew w historii

• wyjaśnia, dlaczego Aleksander Macedoński jest uważany za jednego z największych wodzów w historii

Religia i kultura Greków

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki
• wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury)
• przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków

Na ocenę dostateczny uczeń:
• rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków architektury greckiej
• przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji
• wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły filozoficzne

Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji
• wymienia osiągnięcia starożytnych Greków Uczeń:
• wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków

Na ocenę bardzo uczeń:
• przedstawia wpływy i motywy kultury greckiej w późniejszych epokach
• wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa
• przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu

Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia wpływy kultury greckiej we współczesnym świecie

Rzym – od królestwa do republiki

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym
• wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej
• wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich

Na ocenę dostateczny uczeń:
• porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego
• wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje

Na ocenę dobry uczeń:
• opisuje początki Rzymu
• wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian
• charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej

Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta
• wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej
• wskazuje mocne i słabe strony tego ustroju

Na ocenę celujący uczeń
• charakteryzuje kulturę Etrusków
• przedstawia wpływ Etrusków na Rzymian

Ekspansja terytorialna Rzymu

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian
• przedstawia wojny punickie
Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje armię rzymską
• wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e.
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią
• omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie
• charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie
• charakteryzuje politykę wewnętrzną Juliusza Cezara
Na ocenę celujący uczeń:
• porównuje ekspansję Rzymu z wielką kolonizacją grecką
• wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią

Cesarstwo rzymskie
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie rozrost imperium rzymskiego w okresie cesarstwa
• wymienia najważniejsze cechy pryncypatu
Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje ustrój cesarstwa rzymskiego w okresie pryncypatu
• wyjaśnia pojęcie: romanizacja
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia dojście do władzy Oktawiana Augusta i jego politykę
• przedstawia ekspansję terytorialną Rzymu w okresie cesarstwa i umiejscawia ją w czasie.
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• ocenia skuteczność polityki Oktawiana Augusta
• omawia czynniki, które sprzyjały romanizacji
• wyjaśnia termin: pax Romana
Na ocenę celujący uczeń:
• charakteryzuje rządy dwóch cesarzy z I–III w. i wyjaśnia, dlaczego ich rządy były, jego zdaniem, ważne dla cesarstwa rzymskiego

Religia i kultura Rzymian
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty
• wymienia budowle charakterystyczne dla Rzymu
• wymienia przykładowych autorów rzymskich
Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje religię i literaturę rzymską
• przedstawia znaczenie prawa rzymskiego
• wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego (formułowanie norm ogólnych)
Na ocenę dobry uczeń:
• wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej
• przedstawia cechy sztuki rzymskiej
Na ocenę bardzo uczeń:
• wyjaśnia różnice między igrzyskami greckimi a rzymskimi
• przedstawia wpływy kultury rzymskiej we współczesnym świecie

Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia funkcje budowli rzymskich (łuk triumfalny, akwedukt, termy)
• wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła
• ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki

Chrześcijaństwo w świecie rzymskim
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie przykładowe pierwsze gminy chrześcijańskie
• wymienia zasady chrześcijaństwa
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w świecie rzymskim
• przedstawia strukturę gmin chrześcijańskich
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia sytuację w Palestynie w okresie działania Jezusa
• wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan przez władze rzymskie
• przedstawia proces kształtowania się kanonu Pisma Świętego i zasad wiary (sobór nicejski)
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia sytuację w Palestynie w I w. n.e.
• opisuje symbolikę związaną z chrześcijaństwem
• przedstawia zmianę pozycji religii chrześcijańskiej w cesarstwie rzymskim w IV w. n.e. Na
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia sylwetkę cesarza Juliana Apostaty • wyjaśnia różnicę między męczennikiem a wyznawcą

Upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa
• wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w.
• charakteryzuje reformy Dioklecjana
Na ocenę dobry uczeń :
• wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią cesarstwa rzymskiego
• przedstawia przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w cesarstwie rzymskim
• przedstawia konsekwencje najazdu Hunów pod wodzą Attyli
• przedstawia działania Odoakra
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia stosunek różnych plemion germańskich do cesarstwa rzymskiego w III–V w.

Upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa
• wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w.
• charakteryzuje reformy Dioklecjana
Na ocenę dobry uczeń:

• wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią cesarstwa rzymskiego
• przedstawia przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w cesarstwie rzymskim
• przedstawia konsekwencje najazdu Hunów pod wodzą Attyli
• przedstawia działania Odoakra
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia stosunek różnych plemion germańskich do cesarstwa rzymskiego w III–V w.

Świat islamu
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów
• wymienia filary islamu
• wymienia dwa najstarsze odłamy islamu
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia działalność Mahometa
• wyjaśnia różnice między odłamami islamu
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu
• charakteryzuje kulturę arabską
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa
• ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Poitiers jest uważana za jedną z decydujących bitew w historii

Narodziny i rozwój państwa Franków
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie obszar monarchii frankijskiej za panowania Karola Wielkiego
• przedstawia dążenia Karola Wielkiego do odnowienia cesarstwa rzymskiego
• pokazuje na mapie postanowienia traktatu w Verdun
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia na mapie etapy ekspansji państwa Franków
• charakteryzuje okres rządów Pepina Małego (Krótkiego)
• przedstawia organizację państwa Franków w kształtowaniu się państwa Franków
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia rolę Chlodwiga
• przedstawia cały proces kształtowania się państwa frankijskiego
• podaje definicję monarchii patrymonialnej
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• charakteryzuje gospodarkę monarchii Karola Wielkiego
• wymienia cechy renesansu karolińskiego
• uzasadnia, że państwo frankijskie było monarchią patrymonialną
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego Karol Wielki jest wymieniany jako jeden
panowania Karola Wielkiego
• wyjaśnia, dlaczego mówimy o renesansie karolińskim z prekursorów zjednoczonej Europy
Nowe państwa w Europie Zachodniej. Początki feudalizmu

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej
• charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia cesarstwa rzymskiego
• wyjaśnia pojęcia: senior i wasal
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wyjaśnia ideę cesarstwa uniwersalistycznego Ottona III
• wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy
• przedstawia hołd lenny i jego znaczenie
• wymienia obowiązki wasala i seniora
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
• charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa)
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
• wskazuje różnice między systemem lennym a drabiną feudalną
• poprawnie używa pojęć: hołd lenny, inwestytura, immunitet
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia związki Ottona III z cesarzami bizantyjskimi i wyjaśnia, jaki to miało wpływ na koncepcje polityczne Ottona III

<u>Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo- Wschodniej</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie pierwsze państwa
• charakteryzuje kulturę ludów skandynawskich
słowiańskie i główne trasy wypraw wikingów
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wie, kim byli święci Cyryl i Metody.
• charakteryzuje działalność Cyryla i Metodego
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia dlaczego święci Cyryl i Metody są patronami Europy
• wymienia przyczyny ekspansji wikingów nazywani Apostołami Słowian
• przedstawia konsekwencje wypraw wikingów
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia proces powstawania państwa węgierskiego.
• przedstawia genezę pojawienia się Słowian w Europie
Na ocenę celujący uczeń:
• ocenia wkład Cyryla i Metodego w rozwój kulturalny Słowian
• przedstawia proces powstawania państwa bułgarskiego

<u>Papiestwo i cesarstwo</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII
• wymienia postanowienia konkordatu wormackiego
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w.
• charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę
• rozumie pojęcie: christianitas
Na ocenę dobry uczeń:

• wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X– XI w.
• posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat
• wyjaśnia kulturową rolę zakonu benedyktynów we wczesnym średniowieczu
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy
• wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia poglądy Innocentego III na wzajemne relacje między władzą cesarską a papieską

Papiestwo i cesarstwo
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII
• wymienia postanowienia konkordatu wormackiego
• wymienia przykładowe przyczyny i skutki krucjat • wymienia przykładowych przywódców krucjat
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w.
• charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę
• rozumie pojęcie: christianitas
• wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, gospodarcze i religijne • wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X– XI w.
• posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat
• wyjaśnia kulturową rolę zakonu benedyktynów we wczesnym średniowieczu
przez krzyżowców na Bliskim Wschodzie
• wyjaśnia związki między sytuacją w Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych
• przedstawia rolę zakonów rycerskich
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy
• wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej
charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty • przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia poglądy Innocentego III na wzajemne relacje między władzą cesarską a papieską
• przedstawia stosunek ludności arabskiej do wypraw krzyżowych

Przemiany gospodarcze na wsi
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• przedstawia zmiany w sposobie uprawy roli, które zaszły w XII w.
• posługuje się terminami: dwupolówka i trójpolówka
• wymienia przykładowe skutki rozwoju rolnictwa
Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje zmiany, które zachodziły w technice rolnej w XII−XIII w.
• wymienia narzędzia, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa
• przedstawia sytuację chłopów (ich pozycję i obowiązki)
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w technice rolnej wpłynęły na jej wydajność
• przedstawia warunki życia chłopów

• wyjaśnia przyczyny kolonizacji
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wskazuje rolę samorządu wiejskiego
• wyjaśnia i ocenia konsekwencje rozwoju rolnictwa
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, czym różniła się włość wczesnośredniowieczna od majątku z XII–XIII w.
• wyjaśnia, dlaczego włość wczesnośredniowieczna była samowystarczalna

Miasta w średniowieczu
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia przykładowe przyczyny powstawania miast
• przedstawia organizację przestrzeni miejskiej
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia proces powstawania i rozwoju miast
• charakteryzuje organizację wewnętrzną miasta
Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje strukturę społeczną mieszkańców miasta
• wyjaśnia różnice w organizacji handlu
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• ocenia rolę miast w rozwoju gospodarki średniowiecznej
• wyjaśnia, czym była Hanza
Na ocenę celujący uczeń:
• na współczesnym planie miasta pokazuje jego elementy związane ze średniowieczem; uzasadnia swój wybór

Przemiany polityczne późnego średniowiecza
Na ocenę dopuszczający uczeń :
• pokazuje na mapie obszar ekspansji Turków osmańskich
• wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej
• wyjaśnia termin: schizma zachodnia
Na ocenę dostateczny uczeń:
• wyjaśnia przyczyny i skutki schizmy zachodniej
• przedstawia rolę Joanny d'Arc
• charakteryzuje rozwój państwa krzyżackiego w Prusach
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia przemiany w Czechach i na Węgrzech w XIV i XV w.
• przedstawia rolę Jana Husa
• przedstawia rozwój państwa moskiewskiego Uczeń:
• przedstawia zmiany polityczne w Europie XIV i XV w. (Rzesza, Szwajcaria, Skandynawia, Hiszpania)
• przedstawia zależności polityczne pomiędzy państwami europejskimi w XIV i XV w.
Na ocenę bardzo dobry uczeń
- wyjaśnia, w jakich okolicznościach odwoływano się w XX w. do bitwy na Kosowym Polu,
- Interpretuje zwycięstwa , ich wkład w rozwój wielkich imperiów ,

Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• definiuje pojęcie: stan
• przedstawia strukturę społeczeństwa stanowego
• wymienia cechy monarchii stanowej
• wymienia przykładowe przyczyny kryzysu gospodarczospołecznego w XIV w.
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej w Anglii
• przedstawia przyczyny i skutki epidemii dżumy w XIV w.
• przedstawia pozycję poszczególnych stanów w państwie
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej we Francji i porównuje go z Anglią
• wyjaśnia konsekwencje kryzysu demograficznego z II połowy XIV w.
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wskazuje cechy wspólne zgromadzeń stanowych w Europie XIII–XIV w.
• ocenia możliwości awansu społecznego w XIV–XV w.
• przedstawia związki między kryzysem demograficznym i gospodarczym
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia biogramy Filipa IV Pięknego, Jana bez Ziemi i Henryka III ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w powstawaniu monarchii stanowych

Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1000
• wymienia przyczyny chrztu Mieszka I
• przedstawia okoliczności i postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego
Na ocenę dostateczny uczeń:
• pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Mieszka I oraz siedziby biskupstw i arcybiskupstwa
• przedstawia wojny polsko-niemieckie za panowania Bolesława Chrobrego
• przedstawia skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I
Na ocenę dobry uczeń:
• pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Bolesława Chrobrego
• wyjaśnia rolę św. Wojciecha w budowaniu struktur kościoła w Polsce
• charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia, co miało wpływ na kształt stosunków polsko- -niemieckich za pierwszych Piastów
• przedstawia rolę Dagome iudex
• ocenia rolę chrztu i organizacji kościelnej w umacnianiu władztwa pierwszych Piastów
• wyjaśnia rolę koronacji
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia wyniki badań archeologicznych, które powiększają naszą wiedzę o początkach państwa polskiego

Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1138
• przedstawia ekspansję Bolesława Krzywoustego • przedstawia zasady testamentu Bolesława Krzywoustego

Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia proces odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza Odnowiciela
• charakteryzuje stosunki Bolesława Krzywoustego z bratem Zbigniewem • wyjaśnia przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej
Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje panowanie Władysława Hermana
• przedstawia stosunki Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego z Niemcami, wyjaśniając, co wpływało na zmiany we wzajemnych relacjach • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Krzywousty podzielił Polskę na dzielnice
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia konsekwencje i kontrowersje związane ze sporem Bolesława
• ocenia, które działania Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego były ważne z punktu widzenia niezależności państwa
Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, czy zasady testamentu Bolesława Krzywoustego były wyjątkiem czy regułą

<u>Państwo polskie w dobie rozbicia dzielnicowego</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie poszczególne dzielnice i wymienia ich pierwszych władców
• pokazuje na mapie straty terytorialne Polski w okresie rozbicia dzielnicowego
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego w okresie rozbicia dzielnicowego
• wymienia czynniki sprzyjające jednoczeniu ziem polskich w XIII w.
Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia walki synów Bolesława Krzywoustego o władzę zwierzchnią
• przedstawia ekspansje zakonu krzyżackiego w XIII w.
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• przedstawia walki książąt piastowskich o Kraków
• przedstawia ekspansję Mongołów
• wyjaśnia, co i dlaczego sprzyjało jednoczeniu ziem polskich w XIII w.
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia stosunki książąt mazowieckich i kujawskich z Litwinami, Prusami i Jaćwingami
• wyjaśnia ich wpływ na stosunki polsko-krzyżackie

<u>Przemiany społeczno- -gospodarcze na ziemiach polskich w XII–XIII w.</u>
Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia główne postanowienia aktów lokacyjnych
• wymienia przykładowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim
Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia organizację władz we wsiach i miastach lokowanych na prawie niemieckim
• charakteryzuje układ przestrzenny miasta lokowanego na prawie niemieckim
• przedstawia podział społeczeństwa na stany
Na ocenę dobry uczeń:
• wyjaśnia przyczyny kolonizacji na prawie niemieckim
• wyjaśnia różnice między kolonizacją niemiecką a kolonizacją na prawie niemieckim
• przedstawia rolę cechów
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia przyczyny kształtowania się stanów

• przedstawia rozwój gospodarczy ziem polskich i wskazuje, jaką rolę odgrywały w nim lokacje
• posługuje się poprawnie terminami: immunitet, lokacja, wolnizna, cystersi, czynsz, prawo magdeburskie

Na ocenę celujący uczeń:
• charakteryzuje sytuację ludności żydowskiej w Polsce XIII– XIV w.

.**Zjednoczenie Polski**

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie ziemie, które mieli pod swoim panowaniem Przemysł II i Władysław Łokietek w 1320 r.
• wymienia skutki konfliktu polsko krzyżackiego za panowania Łokietka

Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Łokietka
przedstawia działania Władysława Łokietka w celu zjednoczenia ziem polskich

Na ocenę dobry uczeń:
• przedstawia działania Wacława II w procesie jednoczenia ziem polskich
• przedstawia pierwsze próby jednoczenia ziem polskich w II połowie XIII w.

Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia przyczyny problemów, z jakimi stykał się Władysław Łokietek, jednocząc ziemie polskie
• wyjaśnia rolę koronacji w procesie jednoczenia ziem polskich.

Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, jaką władzę na Śląsku mieli królowie czescy
• pokazuje obszar Śląska, nad którym królowie czescy sprawowali zwierzchnictwo

Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie granice monarchii Kazimierza Wielkiego w roku 1370
• wymienia skutki konfliktu polsko- -krzyżackiego za panowania Kazimierza Wielkiego
• wymienia działania gospodarcze Kazimierza Wielkiego

Na ocenę dostateczny uczeń:
• charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Kazimierza Wielkiego
• charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w dziedzinie administracji i prawa
• wymienia postanowienia przywileju koszyckiego

Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje stosunki polsko-czeskie za panowania Kazimierza Wielkiego
• przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Ludwika Węgierskiego
• wyjaśnia, jakie korzyści odniosła Polska z ekspansji na Ruś Halicką

Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• ocenia, co było największym osiągnięciem i największą porażką Kazimierza Wielkiego
• charakteryzuje rządy Andegawenów w Polsce
• wyjaśnia, dlaczego monarchię Kazimierza Wielkiego nazywamy monarchią stanową
• poprawnie posługuje się terminem: Korona Królestwa Polskiego

Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego Ludwik Węgierski na Węgrzech uzyskał przydomek Wielki, a w Polsce jego panowanie jest oceniane źle

Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• wymienia przykładowe przyczyny unii w Krewie
• wymienia postanowienia unii w Krewie
• wymienia postanowienia I pokoju toruńskiego

Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia skutki unii w Krewie
• przedstawia przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim
• wymienia postanowienia przywileju jedlneńsko- krakowskiego

Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Jagiełły
• wymienia postanowienia unii w Horodle
• wyjaśnia, czy unia w Horodle była w pełni unią personalną • przedstawia rolę Pawła Włodkowica w sporze z Krzyżakami

Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wymienia postanowienia przywileju czerwińskiego
• wyjaśnia przyczyny wydawania przywilejów szlacheckich przez Władysława Jagiełłę
• przedstawia okoliczności powołania na tron Kazimierza Jagiellończyka

Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia różnych kandydatów do ręki Jadwigi i wymienia powody, z powodu których zostali odrzuceni przez możnych polskich

Polska w późnym średniowieczu

Na ocenę dopuszczający uczeń:
• pokazuje na mapie obszar Prus Królewskich i Prus Zakonnych
• wymienia postanowienia II pokoju toruńskiego
• wymienia postanowienia przywileju cerekwicko- -nieszawskiego i konstytucji nihil novi

Na ocenę dostateczny uczeń:
• przedstawia przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej
• przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia politycznego szlachty
• przedstawia strukturę sejmu walnego

Na ocenę dobry uczeń:
• charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka
• przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia gospodarczego szlachty
• charakteryzuje instytucję sejmu walnego i jego rolę

Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego ustrój, który powstał w Polsce, określamy mianem demokracji szlacheckiej
• ocenia, czy politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka można określić mianem polityki dynastycznej

Na ocenę celujący uczeń:
• wyjaśnia, dlaczego Elżbieta Rakuszanka jest nazywana matką królów
• przedstawia rolę jaką odegrali za panowania pierwszych Jagiellonów: biskup Zbigniew Oleśnicki, Filip Kallimach, Jan Długosz

Kultura wieków średnich

Na ocenę dopuszczający uczeń:

• wymienia cechy kultury rycerskiej

• charakteryzuje literaturę średniowiecza tworzoną w językach narodowych

wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej

Na ocenę dostateczny uczeń:

• przedstawia cechy kultury średniowiecza

• wymienia gatunki literackie średniowiecza.

• przedstawia rolę uniwersytetów

Na ocenę dobry uczeń:

• przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu

• charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę. w kulturze średniowiecza

• wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

• przedstawia organizację uniwersytetów

• wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza

Na ocenę celujący uczeń:

• wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej.

• ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury.

Sztuka i architektura średniowiecza

Na ocenę dopuszczający uczeń:

• wymienia przykładowe zabytki romańskie • wymienia przykładowe zabytki gotyckie

Na ocenę dostateczny uczeń:

• wymienia przykładowe cechy stylu romańskiego w architekturze

• wymienia przykładowe cechy stylu gotyckiego w architekturze

Na ocenę dobry uczeń:

• w budowlach romańskich i gotyckich potrafi wskazać cechy stylu romańskiego i gotyckiego

• przedstawia zasięg terytorialny i czas trwania stylu romańskiego i gotyckiego

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

• charakteryzuje rzeźbę i malarstwo romańskie

charakteryzuje rzeźbę i malarstwo gotyckie

• porównuje styl romański i gotycki, wskazując różnice między nimi

Na ocenę celujący uczeń:

• wymienia epokę, w której nawiązywano do stylu romańskiego i gotyckiego w architekturze

• charakteryzuje styl neoromański i neogotycki na przykładach

Kultura średniowiecznej Polski

Na ocenę dopuszczający uczeń:

• wymienia cechy średniowiecznej kultury polskiej

wymienia przykładowe zabytki sztuki i piśmiennictwa średniowiecznego z Polski

• wymienia najstarsze kroniki polskie

Na ocenę dostateczny uczeń:

• wskazuje podobieństwa między średniowieczną kulturą polską a europejską

• wymienia zabytki piśmiennictwa w języku polskim • zna postaci Janka z Czarnkowa i Jana Długosza

Na ocenę dobry uczeń:

• przedstawia rozwój nauki polskiej w średniowieczu i wyjaśnia rolę Akademii Krakowskiej w tym procesie
• przedstawia rolę klasztorów i zgromadzeń zakonnych w rozwoju kultury średniowiecznej w Polsce • wskazuje związki kultury polskiego średniowiecza z kulturą europejską
Na ocenę bardzo dobry uczeń:
• wskazuje różnice między kulturą polskiego średniowiecza a kulturą europejską
• zwraca uwagę na wyjątkowość niektórych
Na ocenę celujący uczeń:
• przedstawia dorobek uczonych polskich wymienionych w rozdziale zabytków sztuki średniowiecza w Polsce i wyjaśnia, na czym ona polega

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
- aktywność na lekcji (wypowiedzi ustne, praca w grupach- z tekstem podręcznika, tekstem źródłowym, analiza SWOT, drzewo decyzyjne,
- prace domowe (wypracowania na określony temat)
- prowadzenie własnych notatek (dodatkowych)
- zadania dodatkowe (np. sporządzenie gazetki), konkursy

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 3 „plusy” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.
2. Uczeń ma obowiązek uczestniczyć we wszystkich zajęciach, wykonywać zadania domowe i uczestniczyć we wszystkich formach sprawdzania wiedzy i umiejętności ustalonych przez nauczyciela.
3. Wymagania dotyczące otrzymania ocen cząstkowych, semestralnych i końcoworocznych są identyczne jak podczas nauczania stacjonarnego.

V DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW MAJĄCYCH ORZECZENIA I OPINIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

W stosunku do uczniów z opiniami z poradni psychologiczno- pedagogicznej stosuje się ułatwienia mające na celu stworzenie im optymalnych warunków do spełnienia wymagań zawartych w podstawie programowej. W pracy dydaktycznej uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni, takie jak np.

- wydłużenie czasu pracy
- ocenianie prac pisemnych głównie pod względem merytorycznym
- niebranie pod uwagę przy wystawianiu oceny błędów ortograficznych
- indywidualne podejście do ucznia
- dostosowanie warunków sprawdzianów do potrzeb uczniów z deficytami wzroku lub słuchu.